

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Podziękowania	XV
Wstęp	XVII
Część I. Opinia prawna jako metoda pracy prawnika	1
Rozdział 1. Opinia prawna jako przedstawienie wiedzy o prawie	3
Rozdział 2. Prawnicy i ich metody pracy	14
2.1. Formy prawne świadczenia pomocy prawnej	14
2.2. Rozmowa z klientem jako forma pracy prawnika	17
Rozdział 3. Typologia opinii prawnych	23
Rozdział 4. Metodyka sporządzania opinii prawnych na wybranych przykładach	31
4.1. Opinia prawna z zakresu prawa cywilnego	32
4.2. Opinia prawna o braku podstaw do wniesienia środka zaskarżenia	46
4.3. Opinia prawna do umowy	56
4.4. Opinia podatkowa	69
Część II. Etyczne aspekty sporządzania opinii prawnych	75
Rozdział 1. Dylematy etyczne związane z opiniami prawnymi	77
1.1. Zasady etyki zawodowej a opinie prawne	77
1.2. Odmowa sporządzenia opinii prawnej motywowana względami etycznymi	81
	VII

1.3. Ocena działań organów państwowych, samorządowych, osób zaufania publicznego	83
Rozdział 2. Respektowanie praw osób trzecich przy formułowaniu opinii prawnych	86
Rozdział 3. Tajemnica zawodowa i zaufanie	96
3.1. Uwagi wstępne	96
3.2. Zakres tajemnicy zawodowej radcy prawnego i adwokata	97
3.3. Sposoby ochrony poufności opinii prawnych wytwarzanych przez radców prawnych i adwokatów	100
3.4. Instrumenty ochrony tajemnicy zawodowej	102
3.5. Ograniczenia w zakresie poufności ze względu na podmiot wytwarzający opinię prawną oraz z uwagi na źródło finansowania jej wytworzenia. Wybrane zagadnienia	104
Rozdział 4. Audyt wewnętrzny jakości opinii prawnych	107
4.1. Pojęcie jakości usług prawniczych – uwagi wstępne	107
4.2. Pojęcie audytu jakości	108
4.3. Narzędzia audytu korporacyjnego profesjonalnych usług prawniczych	111
4.3.1. Audyt wewnętrzny jakości usługi prawniczej zapewniany przez współdziałanie z merytorycznie kwalifikowanym specjalistą	112
4.3.2. Audyt zewnętrzny jakości usługi prawniczej zapewniany przez kontrolę wizytacyjną sprawowaną przez prawniczy samorząd zawodowy	114
4.3.3. Audyt zewnętrzny jakości usługi prawniczej zapewniany poprzez instrumenty postępowań dyscyplinarnych powołanych przez samorzady zawodowe	115
4.4. Uwagi końcowe	117
Część III. Psychologiczne aspekty przygotowania opinii prawnych ...	119
Rozdział 1. Dobry kontakt z klientem	121
1.1. Rola nastawienia w kontakcie z klientem	121
1.2. Ocenianie innych oraz błędy poznawcze z tym związane	122
1.3. Optymizm jako fundament dobrego kontaktu z klientem	126
Rozdział 2. Umiejętności z zakresu komunikacji interpersonalnej	130
2.1. Komunikacja niewerbalna	130
2.2. Komunikacja werbalna	132
2.3. Słuchanie – „aktywne słuchanie”	133
2.4. Zrozumienie – parafraza i odzwierciedlenie emocji	134

2.5. Akceptacja – dowartościowanie i komunikaty od siebie	135
2.6. Zgoda – zgoda częściowa	140
Część IV. Opinie prawne w praktyce klinik prawa	143
Rozdział 1. Studenckie poradnie prawne (kliniki prawa)	145
1.1. Co to są kliniki prawa	145
1.2. Cele nauczania klinicznego	146
1.3. Metodyka nauczania	147
1.4. Zdobywanie umiejętności prawniczych	148
1.4.1. Rozwiązywanie problemów	149
1.4.2. Współpraca	151
1.4.3. Umiejętność analizowania i inne niezbędne umiejętności prawnicze	153
Rozdział 2. Sporządzanie opinii prawnych w klinikach prawa	155
2.1. Modele przyjmowania spraw w klinikach prawa	155
2.2. Warunki sporządzania opinii prawnych w klinikach prawa ...	163
2.3. Zasady konstruowania opinii prawnych	167
2.3.1. Poprawność	168
2.3.2. Jasność	169
2.3.3. Zwięzłość	169
Rozdział 3. Struktura opinii prawnych w klinikach prawa	170
3.1. Elementy konstrukcji opinii prawnej	170
3.2. Zasady sporządzania opisu stanu faktycznego	171
3.3. Zasady formułowania pytań prawnych	189
3.4. Zasady przeprowadzania analizy prawnej	190
3.5. Modyfikacja metod opracowywania opinii w sytuacjach szczególnych	193
3.6. Język opinii prawnych	195
3.7. <i>Check-lista</i>	198
Rozdział 4. Przykładowe opinie prawne z komentarzem	199
Rozdział 5. Dylematy etyczne związane z opiniami prawnymi	232
5.1. Wprowadzenie	232
5.2. Ustalenie zasad współpracy	233
5.3. Tworzenie i weryfikacja opinii prawnej	234
5.4. Akceptacja opinii	241
5.5. Uwagi końcowe	242
Rozdział 6. Audyt administracyjny	243
6.1. Ocena przydatności dokumentów	243
6.2. Organizacja pracy	250

6.2.1. Procedura pracy nad sprawą	251
6.2.2. Czas oczekiwania na poradę	252
6.2.3. Czas przeznaczony na rozmowę z interesantem	253
6.3. Wypracowanie procedury rozwiązywania problemów (zbiór dobrych praktyk)	254
6.4. Ewaluacja jakości kształcenia	256
Rozdział 7. Audyt jakości opinii	264
7.1. Uwagi wstępne	264
7.2. Audyt kliniczny, jako pochodna systemu sieci bezpłatnego poradnictwa prawnego, w którym działają kliniki prawa	265
7.3. Model audytu jakości opinii prawnych w łódzkiej klinice prawa	267
7.3.1. Organizacja pracy w klinice	268
7.3.2. Zasady organizacji pracy w klinice prawa jako element pomocny w osiągnięciu odpowiedniego poziomu jakości poradnictwa prawnego	269
7.3.3. Warstwa merytoryczna i konstrukcyjna opinii prawnej	271
7.3.4. Konsekwencje prawne braku odpowiedniej jakości asysty prawnej w klinikach prawa, jako instrumenty audytu wewnętrznego i zewnętrznego jakości usług prawniczych świadczonych w klinikach prawa	271
7.4. Uwagi końcowe	276
Rozdział 8. Zasada poufności	278
Rozdział 9. Cele i funkcje opinii prawnych w klinikach prawa	281
Rozdział 10. Metodologia uczenia pisania opinii prawnych w klinikach prawa	289
10.1. Laboratorium	289
10.2. Metodologia sporządzania pism i opinii prawnych	290
10.3. Przykładowe scenariusze zajęć	296
10.4. Uwagi końcowe	302
Część V. Opinie prawne w praktyce – podsumowanie	305
Rozdział 1. Dylematy etyczne związane z opiniami prawnymi	307